



LA CAMPANA DE GRACIA

EL TIBURON

Y

LO XANGUET,

ja 'ls hém pescat y demá surtirán pèls carrers, pléns de caricaturas y de xispejants treballs lliteraris: á ral cada un com tots los anys. És una cosa que ja la veurán!

Com son tants los pedidos que se 'ns han fet, supliquém als nostres corresponsals que no s'adormin, sino farian tart.

Are que hi son á temps que demanin.

CARTAGENA.



l' hora d' escriure aquestes ratllas no sabém encare si s' haurá repdit lo cau dels piratas cantoners.

Lo que si sabém es que una nova desventura pesa sobre la infelís Espanya, com si no 'n tingués prou ab lo gabell de las passadas.

Una ciutat rica, important pèl seu comers, notable per ser tal volta la plassa d' Espanya mes ben fortificada, fá ja una semana que está rebent una pluja contínua de bombas y granadas.

Dura lley, la lley de la necessitat!

No s' dirigeixen, no, los canons y 'ls morters espanyols contra una nació estranya: no indica no, son espatech dias de gloria: los canons rugeixen de vergonya, tal vegada de rabia: son com las eynas de un cirurgiá que mutilan á un desgraciat: pero ¡ay! aquest desgraciat se diu Espanya.

Las naciones estrangeras, representadas per las esquadras contemplan 'l espectacle, tal vegada plenas de goig y d' alegría. ¡Ah! las últimas estremitus de una nació que un dia omplí 'l mon ab la gloria de son nom, son de bon véure sempre, per las naciones que foren las enemigas de la nostra patria!

¡Ah! Las convulsions de un poble, que primer que cap altre aqui en Europa sab proclamar la república y derribar un trono secular sense derramar una sola gota de sanch, constitueixen un espectacle sempre grat per las naciones dominadas encare per la injusta, per la degradant, per la tiránica monarquia!

Pero no hi ha remey. S' han tentat tots los medis, y tots los medis han sigut inútils.

La clemencia s' ha interpretat com á temor: los desitjos conciliadors com impotencia.

Los piratas de Cartagena han alsat la seva causa sobre un pedestal de crims y de maldats.

Per ells no hi ha hagut en lo mon cosa sagrada. La justicia, la rahó, la lley s' han interpretat erigint sobre de tot lo dret de la força bruta, lo dret de la pirateria, la dret del lladrociní....

Ab sos crims han escandalisat al mon!

Ofeguém donchs en nostre cor los sentiments.

Cartagena ha de ser espanyola altra vegada: los piratas que la poblan, los que en ella defensen la llibertat del presidari, han de desaparèixe, per no tacar per mes temps la nostra terra ab sa impura baba.

¡Ah! Sobre d' ells caygan com una pesant massa de plom las malediccions de las victimas de la seva perfidia.

Cayga sobre d' ells la sanch dels innocents que per ells han rebut la mort tal volta sota una casa enfonzada per nostras bombas!

¡Caygan sobre d' ells las llágrimas dels infelissos que en un moment haurán vist tal vegada fódres la seva escassa riquesa, trobant-se en la dura necessitat de implorar la caritat pública!

¡Cayga sobre d' ells la maledicció d' Espanya!

Y un cop haguém arborat aquell cau de piraterias, un cop los criminals estigan en poder dels representants de la justicia, ¡ah! no

hi haja per ells pietat: corresponga l' cástich á sas maldats y á sos crims.

Els han fet mes que robar y piratejar: ells, en un temps, en que 'l dret es del poble, en qu' estan oberts los comicis, en que la llibertat impera, en que la opinió no está cohibida, en nom de la llibertat, en nom de la república, en nom de la federació, profanant ab cada un de sos actes aquestas sagradas ideas, no han mirat altra casa que destruir maquiavélicament lo que 'l poble déu estimar mes que la vida, lo patrimoni de sa dignitat y desos drets.

Aquest, aquest es lo major dels crims que han comés.

Aquest, aquest es lo major dels crims que han de purgar.

Justicia, justicia: no demana 'l pais mes que justicia!

BATALLARAS

A Fransa, la drete de la Asambleá no havent pogut restablir la monarquia, s' entreté presentant lleys reaccionarias, l' una darrera del altra.

Després d' haver concedit al govern la facultat de nombrar als arcaldes, n' ha sortit un altra limitant lo sufragi, y are se 'n prepara una establintque no s' farán segonas eleccions sino quan falti 'l quart de diputats de un sol departament.

Aquells miserables volen matar la república y no tenint per ferho, cap mes arma, s' entretenen punxantla ab una agulla de cap.

¡Ay d' ells, lo dia que 'l poble acabi la paciencia!

Al últi 'l Iberia' ha declarat alfonsina. Al últim lo periódich de 'n Sagasta voldria tonar á cubrir de rosas lo camí de la Baleta de Borbon.

Una sola cosa se 'ns fá estrany, y es que 'l partit alfonsí, per degradat que siga, vulga y consenti la defensa de uns periodistas com los de la Iberia, mes degradats encare.

Una de las cosas que sembla que 'ls Estats Units demanen per l'arreglo de la qüestió del *Virginus* es l'abolició immediata de l'esclavitud a Cuba.

Es llástima que una nació estrangera tinga de imposarnos debers que no podem desco-neixe, per medi de l'amenassa.

Y es mes llástima encare, que durant tants anys haguém tolerat la existencia d'aquesta negra taca sobre la nostra bandera.

Al últim s'ha fet lo que devia ferse.

Acaba de publicarse un bando á fi d'evitar los escandalosos somatenes que de'n tant en tant alsan los carlins en la alta montanya.

Quan se'n aixequi algun, á mes dels que hi prenguin part, pagarán la patenta, l'arcalde y l'rector.

Ab aixó que s'espavilin.

Altre atach ha suferit la vila de Banyolas, altre atach que ha resistit ab un heroisme sense exemple.

Al cap de trenta y tantas horas de foch, y quan ja 'ls carcundas havian entrat en la població y s'havian donat á un infame saqueix, la columna de'n Reyes lográ portar auxili á la valenta vila.

Los carlins han tingut baixas considerables.

¡Gloria eterna als Banyolenchs!..

Asseguran que als voluntaris de Sils, se 'ls negá per l'autoritat militar de Girona tota classe d'ausili, quan després de la capitulació s'trobavan en aquella ciutat faltats de tot recurs.

¡Aixís se recompensa l'heroisme!

¡Ah! Aquestas malehidas rivalitats entre l'element civil y l'militar serán la mort de la llibertat y de la República!

Uns dels que á Cartagena mes s'empenyan en sostenirse son extrangers pertanyents á la *Commune* de París.

Y... ¡viva la federació espanyola dels piratas cartageners!

Per animar als seus, los capitosos de Cartagena 'ls digueren que havent defensat la plassa y quantas riquesas tanca dintre de sas murallas se las han guanyadas, y que terminada la defensa serán ben sévas.

Per ferse 'ls seus no havian per cert d'anar ab tants preámbuls: bastava que diguessen— Aixó es nostre— per ficars'ho á la butxaca.

Aquest es lo medi mes senzill.

Lo «*Cantó murciá*» órgano dels piratas de Cartagena veje ab gran alegría l'conflicte surgit entre Espanya y 'ls Estats Units.

Ah! Ells creyan que tot contribuia á lo mateix: á la ruina d'Espanya, qu'es l'únich que desitjan.

Una de las causas que mes contribueix á que entre-mitj de las ruinas de la ciutat de Cartagena ondeji encare la bandera de la insurrecció, es la posició dels presidaris y demás defensors de la plassa que no tenen res per perdre.

Las bombas que arruinan la propietat fan lo qu'ells farian, si las bombas no 'u fessen.

No tenen res per perdre: res, ni la vergonya!

Lo nom del ilustre Castelar ha sigut una de las causas de consideració mes formals que ha tingut lo President dels Estats Units, en la qüestió del *Virginus*.

Lo nom de'n Castelar es venerat en Améri-ca tant com puga serho en Espanya mateix.

Per ço ha sigut per nosaltres gran fortuna que 'n Castelar ocupés en aquesta ocasió lo primer sitial de la República espanyola.

—Cap partit tèt dret á atacar á n' en Castelar per la solució que per la seva part ha dat á la qüestió del *Virginus*.

—¿Cap? ¿Perqué?

—Perque avants de donarla, bon cuydado s'ha prés en consultar ab los homes importants de tots ells, y tots han estat acordes ab lo qu'ell ha fet. L'home que per passió de partit lo critiqui, de retxás criticará als seus gefes també.

REPICHS



La bandera dels insurecctes de Cartagena durant lo foch, es negre.

Bandera fúnebre.

Bandera de color de mantéu.

Ab aixó potser volen demostrar qu'ells y los carlins tots son uns.

Se creu que 'ls carlins intentan atacar á Tolosa.

Ah 'ls talossos!..

Diu que 'ls carcundas tractan de donar una nova organisació á las sévas partidas.

Deuran fer que las manin capellans y canonjes, y establir cantineras en todas las compañias, valentse de majordonas.

Pero tant es que risquin com que rasquin.

Lo *Niño Boby* ha emitit un empréstit de 100 milions de rals.

«Ton, ton, pèls tontos hi eram

«Ton, ton,

Pèls tontos hi som.»

La junta de Cartagena en los últimos momentos de sa existencia no fá mes que mudar de domicili, de por que las granadas no hi arribin,

La junta 's junta; pero las bombas la disolan.

Mientras fumejavan encare las ruinas de las estacions de la línea férrea de Girona, los carlins s'estavan ballant tranquilament á mitj' hora de Riudellots.

¡Ah si tinguessem gefes militars com cal!

No dirian los carlins, com are diuen:

—«Quan la mara no hi es, salta y balla!»

Las granadas dels sitiadors de Cartagena han esbotzat tots los forns, de modo que 'ls piratas no podian menjar res mes que bacallá sech durant alguns dias.

Si no menjaban pá, ningú dirá que no fos per falta de *llenyá*.

Los cabecillas del Maeztrazgo han destituit á tots los mestres de primeras lletras de toda la comarca.

Y ab aixó fan lo que deuen los cabecillas.

Per ser carli s'ha de ser molt burro, y las lletras esquilan la llana dels enteniments.

Lo president últim de la junta de Cartagena, un tal Gutierrez, diu que s'ha escapat de la plassa *vestit de dona*.

Aixís son: héroes en las bravatas; donas en los perills.

En la partida de 'Santes hi van 23 capellans.

Dèu semblar una professó!

Avants del bombardeig, en Barcia feu anunciar en lo *Cantó murciá* qu'ell se'n anava á portar lo foch de la república per altres regions.

Ahont se'n ha anat lo ciudadá Roch es á amagar la seva por vint pams sota de terra.

Y que homes aixís, micos degenerats, encare trobin tontos per enganyar... ¿no es una viva llástima?

Un home sol vá entrar montat á caball á Carena, provincia de Zaragoza, proclamant al mitj de la plassa á Carlos VII, fentse donar tot lo que volia y entornantse'n tranquil sense que ningú gosés á dirli una paraula.

Havia de ser una bestia ben peluda aquest carlinarro.

Y 'ls aragonesos de Carena deuen ser descendents de las ratas.

La Baleta ha tornat lo saludo als seus partidaris que havian felicitat á son hereu, recomenantlos qu'estrenyin la unió de tots los elements, vingan de ahont vingan.

¡Ah sí, sí, qu'estrenyin l'unió: l'unió sobre tot...

Y després quan estigan units, tots plegats que s'estrenyin lo coll.

—¿Que no vá sentir lo terremoto Sra. Tu-yas?

—No me'n parli, senyora Sió: jo 'm creya que la terra ballaba d'alegria..

—Ca: sab qu'es aixó? Que com l'infern, segons diuen los capellans está ficat á n'al cor de la terra, y are s'ompla ab tants carlins com hi fan cap, se movian per tenir millor puesto.

—Potser sí.

LLETRETA.

Que un general federal dels piratas també 'n siga, y fassi ab lo carlins lliga per fer á tot arréu mal:

Que ab lo nom de cantoner al govern fassi la guerra, per tirá 'l de cap á terra y pujar ell al poder;

pot molt ben ser.

Pero que 'ls surti 'l seu plan: ó que 'n Castelar cedeixi y ab perill la pátria deixi per tot lo qu'está passant, y que vinga l'estranger per arreglar la nació, sembrant la desolació no teninhi res que fer,

no pot ser.

Que 'ls carlistas fassan mal defensant l'absolutisme per tirarnos al abisme y enterrar la federal:

Que 'ns deixém guanyar per ma per aquets de la montanya, que volen regir á Espanya y á tothom volen matá:

no será.

Que 'l govern qu'are existeix dongui á n'als piratas tundas, y acabi los vils carcundas com la cosa s'ho mereix:

Que tothom aixís viurá sens temor y ab molt repós deixantnos de tant fer l'os y treballant, menjant pá.

Succehirá.

MANEL MIRAPREIX.

CANTARELLAS.

Estimo tant als carlins que encare mes ne voldria,

pues de cad' un del que corren tres ó cuatro jo 'n faria.

T.

Porta lo carlí dos créus una 'n porta á cada má: la una es la créu de... Déu y l' altra... la del punyal.

N.

¿Perque se l' hi ha mort la dona senyor Pere aixís gemega? —Ella ray no 'm feya nosa: sa mare, que encare 'm resta.

V. de la G.

Diu que cuartos per las ánimas demana 'l senyò rectò: jo crech que 'u fá sols per una, qu' es la de la racció.

Molt m' agradan las pinturas y per ço jo 't dich desd' are —ja 'm pots creure, nena hermosa— que m' agrada molt ta cara.

B.

M' agradas perque ets bufona: m' agradas perque ets molt fina; pero més t' estimo nena perque 't díus de nom Emilia.

Díus que quan serás casada serás molt estalviadora: també 'ns ho deya en Zorrilla y l' Espanya encara plora.

C. M.

EPICRAMAS

Un que quan l' altra facció, se vá fer rich tot corrent, disfressat de penitent are vá á la professó Porta cadena, y aixó fá que aquell que no 'l coneix al véurel, lo compadeix; mes de segur no 'u faria si sa historia coneixia... ¿No arrastra la que 's mereix?

R.

Lo dia, deya en Miracle que D. Carlos per sa sort arribi á formarne cort, crech será una CORT-ESTABLE.

—¡Quantas fieras, deya en Sist he vist al aplech... —Macatxul! contestá un carlí molt matxu Jo també hi era... ¡mi has vist?

A. F. O.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR de la Campana.

Han remés xaradas que estan bé y en disposició de ser insertadas los ciudatans A. F. O., La Sra. Margarida, Punyadas, Nabucodonosor, Mossen Trafica, Sabatas y Mitjas blavas, Joan de l' esca, Mirapeix y Gitano negro de Premiá.

N' han remesas que deurian esmenarse per anarhi los ciudatans Pau Pallús, Un noy d' estudi, Marieta y Conchita modistas, Bertoldino, Silvestre, Sommia truitas, Fabalet de Suria, Net de 'n Qua, Pau Cloepis, Quoniam y Benet de la Barca.

Y finalment n' han remés que no poden anarhi ó bé per mal fetas ó bé per massa fácils d' entendre 'ls ciudatans F. Grór y Ll., Un trenca sucre, Broquit, La negra y la grassa modistas, Un servidor de vosté, Guixaté del Ampurdá, Ten Cistellé, Bola va, Nela, Magricias, Un mestre de borralxos, Papanatas y Un sobre-todo vell.

Bitllo-bitllo Aprofitarem algunas cantarellas de las que 'ns envia. —Un grapat d' unglas La seva poesia es boniqueta, hi anirá. —Mossen Trafica: Estém molt contents de lo que 'ns ha enviat: no 'ns olvidi. —Manel Mirapeix: No s' impacient: que encare que no tot lo que 'ns envia, ja véu que sempre 'n garbellém alguna cosa. —Pau Pallús: No está gens mal la se va poesia: l' insertarem. —Un que será miliciano: Si no té mes gracia en fer l' exercici que en escriure se 'n endurá moltas felpas. —Un tarrasench enamorat: Lo que 'ns envia no pot anar. —Trenta y tants: Idem idem. —Un noy d' estudi: Lo mateix l' hi dibem. —Ton Cistellé de Reus: Y á vosté també. —Ignaci Trontolls: Ha fet molt bé en pensar ab nosaltres; cregui que sempre que 'ns envihi composicions com la que obra en nostre poder l' hi serán donadas las mes afectuosas

gracias.—F. Gior y Ll.: En lo que 'ns envia pél almanach hi trobem algunas cosas copiadas lo que 'ns fa suposar que lo restant també 'u es: diguins si vol que alguna cosa hi vaja, lo que es séu y lo que no 'u es. En quant á lo demés un dels epigramas esta bé; pero també estém en duptes, perque qui fa un castell fá un cove.—Marieta y Conchita modistas: Lo que 'ns envian no pot anar.—Silvestre: Idem idem.—Broquit: Y lo de vosté tampoch, francament.—Un cusí de l' Angelona: Algo de lo que 'ns remét hi aurá.—X. Y. y Z.: Idem.—Trompet de Reus: Encare que poch també s' aprofitará alguna coseta.—Un mosquit: Y de vosté també.—La negra y la grassa, modistas: Lo que 'ns remet no pot pas anar.—Magricias: Y en quan á lo de vosté, tampoch.—Un tros aixís; Aprofitarem alguna cosa.—A. F. O.: Idem idem, moltas gracias per lo que pensa ab nosaltres.—Punyadas: També s' aprofitará algo.—Nabucodonosor: Y de vosté també.—Corneti de Hautó: Si vol que l' hi in-ertém xaradas, envihilas en vers.—Vagamundo: Lo séu quento en prosa no estará mal: una de las cantarellas hi anirá.—Gestus: En lloch d' arreglar la poesia que 'ns va enviar, nos sembla qu' es millor que 'n fassa un' altra de nova.—Un senyor que may va á missa Home, home: ¡No está content d' enviarnos verros copiats, qu' encare 'ls copia de una obra casteilana!... Ay válgans Déu, valgans Déu.—Titari y l' Adeo de Figueras: Ja tenen rahó: son molt burros: si volen llogarse per pujar á Montserrat aquí 'ls esperém; pero sobre tot quan vingan que no dugan cap mes xarada, perque tampoch las insertariam.

SOLUCIO

á las dos xaradas del número anterior.

SI-LA, SOL-FA, MI-DO, FA-RE y RE-SI ab pena he trobat; en quant al FA-SOL y al SI-SI mes del doble m' han costat.

Pero encare hi ha CA-MI-SA qu' es la segona xarada, y ab tot y ser mol difícil ja la tinch endavinada.

UN VAGAMUNDO.

Han endavinat totas las soluciones tal com pintan, los ciudatans Quim Candongas, Un dallonsas, Sabatas y Mitjas blavas, Garrofa, Gestus, y un Mosquit.

Las han endavinadas ab una variant en l' última solució de la primera (do-re per si-si) los ciudatans Heréu de ca 'l Sort, Badora de ca 'n Sors, Un tros així, Garra-tibat del Masnou, Valentí sense nas, A. F. O., Una fustereta y Joan de l' esca.

No n' han endavinat mes que algunas de la primera y la segona, los ciudatans Ex-Cayfás de Reus, Fabalet de Suria, Net de 'n Qua, Manel Mirapeix, un somnia truytas, un que viu entre Totsans y Manresa, Gilano negro de Premiá, un esplotador, Pau Cloepis Quoniam, Robinson Trenca catres, un tarrasench enamorat, Nela y 'L noy de las camas tortas.

N' han endavinat algunas de la primera no mes los ciudatans Papanatas y un Noy de l' Ostia.

Y la 2.ª no mes l' han endavinada Josep Vedruna, un pilot que vá per barco, un trenca snere, Trenta y tants y un sobre-todo vell.

XARADA

I.

Un soldat de lo mèu tot de la dos hu 's vá prendá, perque 'l xicot vá olorá que tenia algun durot que d' una dos tres pescá,

Com no era tonto 'l xicot per casars la denaná, mes ella l' hi contestá ab un solemne pebrot, Vaja lector: prou n' hi há.

UN GUANTER.

II.

Tinch un hu que 'm dava dos per passá 'l tres invertit antes de ferse la tot que are 's fá contra 'ls carlins.

MESTRESSA DE LAS MODISTAS.

ENDAVINALLA.

Camino sens ser persona, tinch orelas y no hi sento: de dia es quan me resento que treballa bona estona.

De bona ó de mala gana vaig lligada ab cordonets: no hi veig y tinch dotze ullets junt ab la mèva germana.

SABATAS Y MITJAS BLAVAS.

(Las soluciones en lo próxim número.)

¡¡ALTO!! ¡¡ATENCIÓN!!

HAN SALIDO YA



VALE SOLO UN REAL.

Año 11 y 12 de su publicacion plagado de chispeantes caricaturas y escritos humorísticos.



Escrit ab molta xispa per varios gats dels freres y enllustrat ab moltas caricaturas.

SOLS VAL UN RAL.

Tothom que vulgui adquirir ditas publicacions, tant los corresponsals y particulars de fora com de dins, que las demanin al ciudatá I. Lopez editor, Rambla del Mitj número 20, Barcelona.



Any primer escrit per D. Pau Bunyegas, il-lustrat per T. Padró.

Molts xispejants escrits y gran número de hermosas caricaturas.

En la librería de I. Lopez, Rambla del Mitj, n.º 20. SE VENT Á RAL.

Imp. de la V y F de Gaspar, Ataulfo, 14.

I. Lopez, editor, Rambla, 20.

Los datos de esta obra son para su uso personal y no se permite su reproducción sin el consentimiento escrito del editor.



Una plata d' ansiam ben amanida, ben amanida,
 Una plata d' ansiam ben amanida ab oli y sal.
 (Cansó popular.)

GOBERN



NACIONAL

IMPARCIAL